

ска патриаршия, съ прѣселено голѣма часть паство от татѣкъ Дунава, се възобновява, но вече нито на Турска, нито на сръбска територия, а въ Австро Унгария, — въ лицето на Карловицката патриаршия (1848 г.).¹⁾

„Не ще съмнѣние, казва de Jehay (op. cit. p. 177), че възобновяването на Сърбия най напърѣдъ като княжество и послѣ като кралство, трѣбваше да има за послѣдница учрѣдяването на сръбска автокефалска черква“. Imperium sine patriarcha non staret или на модеренъ езикъ: независима държава не може да съществува безъ независима черква. Такава бѣ прецизираната отъ Калоянъ политическа мисълъ въ отношенията му съ папата Инокентий III, обърнати въ максимъ за владѣтелите на Балканския П-въ спроти Цариградския патриархъ и Ватикана. Епохалния триумфъ въ ново врѣме на тая велика мисълъ бѣ учрѣдяването на Българската Екзархия (1870) — отдѣлянето каузата на православието отъ тая на елинизма — обособяването на българитѣ въ Турция като *народност* чрѣзъ независима черква. Тоя български примѣръ бѣ отъ такава историческа важностъ, че неминуемо трѣбваше да се послѣдва отъ княжеството Сърбия въ 1879 г. и отъ кралството Ромѣния въ 1885 г., за да го прѣсадатъ на турска почва: извоюване черковни правдини за сърбитѣ и ромѣнитѣ въ Турция, респективно прѣзъ 1903 и 1905 г., което значеше: *припознаване офи-*

патриархъ на всички сърби и *българи* и на всички сѣверни страни“ (вижъ Иширковъ, op. cit., p. 58). Съгласно Дриновъ (ibid) Скопския митрополитъ Атанасий, който въ 1747 год. станалъ Печки архиепископъ, билъ българинъ. Самъ Арсеній Черноевичъ се е титулувалъ. „Архиепископъ сръбски, *български* и словѣнски, и патриархъ на всички земи въ западна Илирия“.

Съгласно Ryeaut (The present state of the Greek and Arménian churches, London, 1679, pp. 86—89) прѣзъ 1679 г. Печката архиепископия имала 16 епископии, а Охридската—18.

1) Точния брой на изселенитѣ въ Австрия отъ Стара Сърбия сърби въ 1690 г. начело Печкия патриархъ Арсеній Черноевичъ, между които е имало и *българи* (Иширковъ, op. cit., 59—61)—не се знае. Движатъ се между 40000 и прѣувеличено 400000 Споредъ *Цвиичъ* (Балкански рат и Србија, Београд, 1912, стр. 10) тѣй прѣселенитѣ въ Австрия сърби отъ това врѣме наброяватъ 37000 сѣмейства. Сърби, обаче, сж емигрирали въ Австрия още слѣдъ Косовския бой, 1389 г., водени отъ княжеската фамилия на Бранковичитѣ и други воеводи. Сжщото става и слѣдъ окупирането на сжщинска Сърбия отъ турцитѣ въ 1459 год., друго слѣдъ боя при Мохачъ въ 1526 год. и т. н. Вжъ Barbuлесcu, op. cit., p. 193 Цвиичъ, op. cit., p. 10, наброява отъ друга страна около 1/2 милионъ сърби прѣселени въ днешното кралство прѣзъ XVIII-я и XIX-я в. отъ Стара Сърбия, най-много прѣзъ сръбско-турскитѣ войни отъ 1876 и 1877-78 г. Въ цѣла Стара Сърбия, която споредъ него се простира съ най-южна граница до Прилѣвъ вкючително, днесъ имало 900000 сърби, отъ които 200—300000 сж помухамеданчени, и 150—200000 „албанизирана“ сърби. Всички тукъ албанци, между 300—400000, били пришелци отъ разни врѣмена.